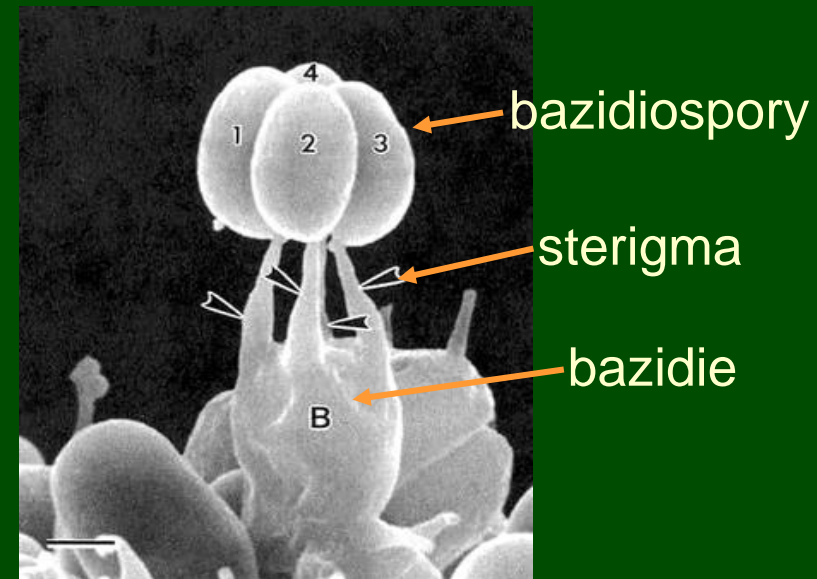
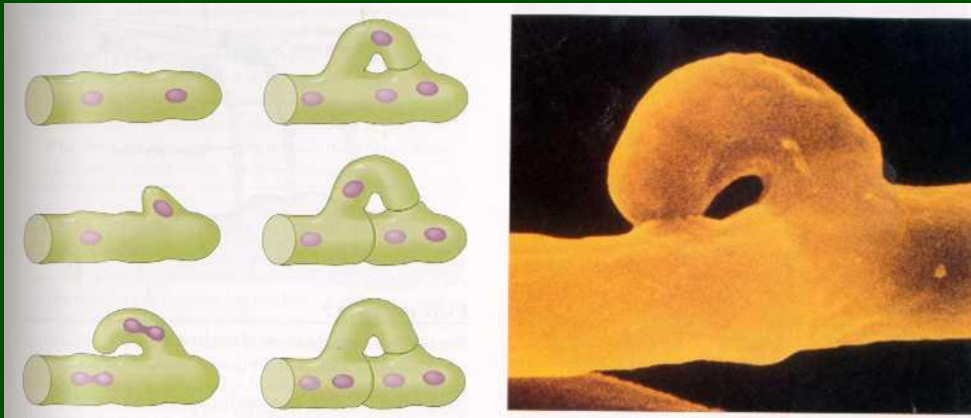

ODDĚLENÍ: Basidiomycota

ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA:

- vegetativní stélka –přehrádkované hyfy
- haploidní primární a dikaryotické, somatogamií vznikající sekundární mycelium
- na **bazidiích** vznikají exogenně obv. 4 bazidiospory

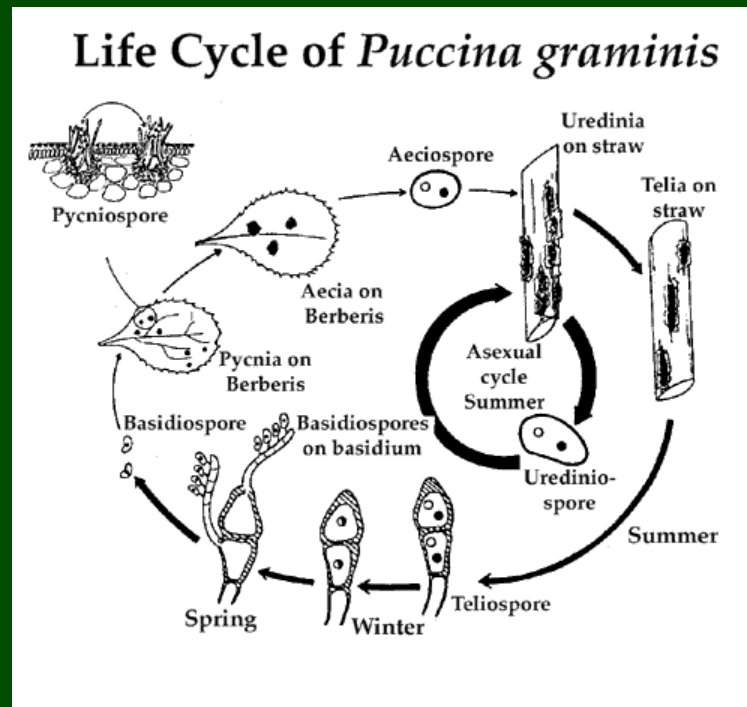

Pododd.: Pucciniomycotina

TŘÍDA: Pucciniomycetes

ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA:

- **paraziti rostlin**; mycelium v mezibuněčných prostorách pletiv hostitele, do jejichž buněk vysílá haustoria
- složitý životní cyklus: bazidiospory klíčí v haploidní mycelium, na něm pohlavní orgány (spermogonia), v nichž se tvoří spermacie

ODDĚLENÍ: Basidiomycota

TŘÍDA: Pucciniomycetes

ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA:

- pohlavním procesem vzniká dikaryotické mycelium, na němž se zakládají postupně ložiska nepohlavních výtrusů:
  - jarní (aecia s aeciosporami),
  - letní (uredia s urediosporami)
  - zimní (telia s teliosporami)po karyogamii a následné meiozi vyklíčí z teliospory příčně dělená bazidie se 4 haploidními bazidiosporami
- druhy heteroecické - střídají hostitele, druhy autecické
  - beze změny hostitele

Uromyces pisi rez hrachová

Heteroecická (dvoubytná) rez:

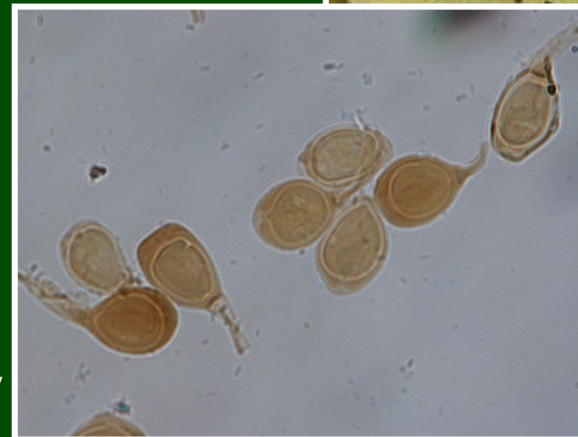
- aecia na pryšci
- uredia a telia na listech hrachu

aecia

telia

teliospory

Pododd.: Ustilaginomycotina

TŘÍDA: Ustilaginomycetes

řád: Ustilaginales – prašné sněti

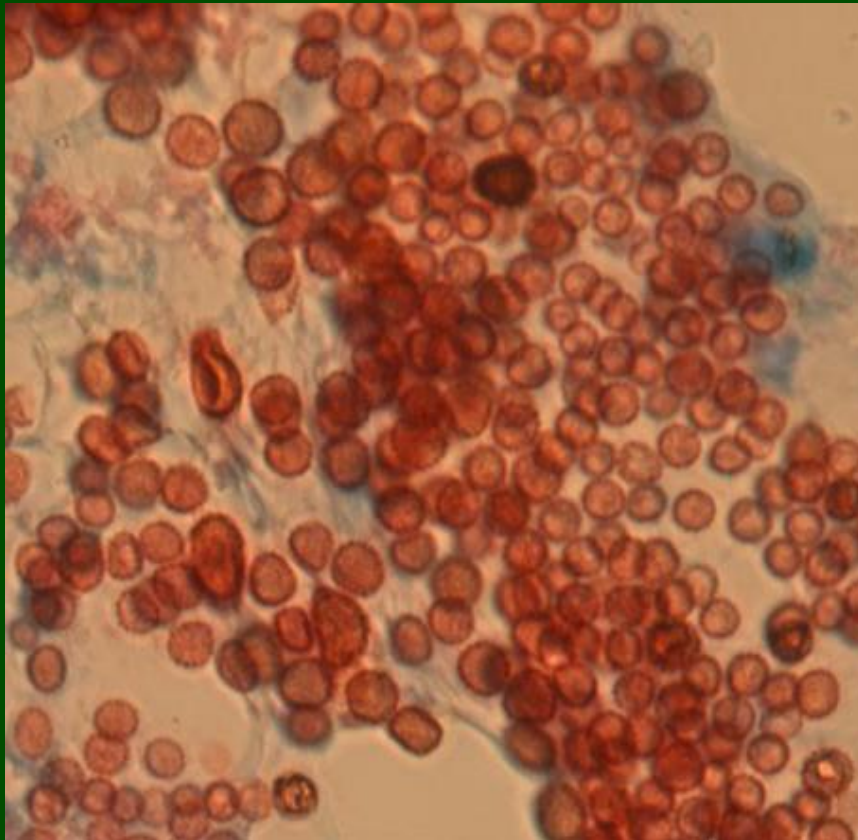
ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA:

- paraziti rostlin; dikaryotické mycelium v mezibuněčných prostorech pletiv hostitele
- organotropní; napadené orgány rostlin se mění v sorus vyplněný masou tlustostěnných chlamydospor, které vyklíčí v bazidii s haploidními bazidiosporami (=promycelium se sporidiiemi)
- bazidie příčně dělená (fragmobazidie)

Ustilago maydis - sněť kukuřičná

Sněť napadený klas kukuřice; hálky pokryté blanou s prášivým obsahem představují sorus, vyplněný tlustostěnnými ostnitými teliosporami (chlamydosporami).

Pododd.: *Agaricomycotina*

ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA:

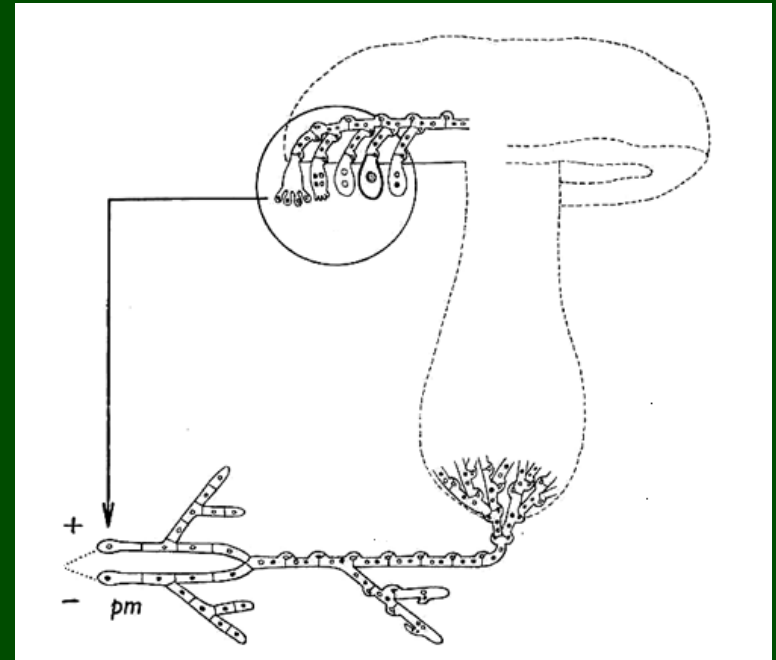
na dikaryotickém (sekundárním) myceliu se tvoří plodnice různého tvaru nesoucí hymenium s bazidiemi

dělená či nedělená bazidie, vně se na sterigmatech tvoří haploidní bazidiospory

velmi diverzifikovaná skupina

lignikolní či terestriční saprotrofové nebo paraziti (nejčastěji různých dřevin), také významní ektomykorhizní symbionti

toxické i jedlé druhy

plodnice (bazidiokarpy, bazidiomata)

z morfologického hlediska a podle geneze spor rozlišujeme 2 základní typy:

1) houby rouškaté (dříve podtřída *Hymenomycetidae*)

- výtrusy vznikají na povrchu plodnice v **hymeniu** (roušku) na speciální části povrchu plodnice – **hymenoforu**
- v roušku přítomny i sterilní buňky (bazidioly, cystidy)
- spory z bazidií aktivně odmršťovány (balistospory)

plodnice mají vývoj

- **gymnokarpní** = od počátku otevřené
- **hemiangiokarpní** = dočasně uzavřené obaly plodnice (tzv. velum)

hymenofor = struktura nesoucí hymenium (hladký, bradavčitý, ostnitý, lištovitý, lupenitý, rourkovitý...)

plodnice (bazidiokarpy, bazidiomata)

z morfologického hlediska a podle geneze spor rozlišujeme 2 základní typy:

2) bříchatky (dříve podtřída *Gasteromycetidae*)

- povrch plodnice uzavírá většinou dvouvrstevná **okrovka (peridie)**
- vnitřek plodnice pak tvoří výtrusorodé pletivo – **teřich (gleba)**
- bazidiospory jsou pasivně uvolňovány (odlamují se ze sterigmat) a z plodnic šířeny mechanicky nebo s pomocí živočichů

mají **angiokarpní** vývoj plodnic (uzavřené až do dozrání spor)

TŘÍDA: Dacrymycetes

Calocera viscosa
krásnorůžek lepkavý

keříčkovitě větvená holothecia na
ponořeném dřevě jehličnanů
gumovitá konzistence

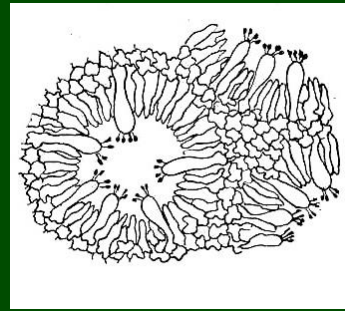

TŘÍDA: Agaricomycetes

Fomes fomentarius

troudnatec kopytovitý

víceletá gymnokarpní plodnice (krustothecium)
odkryté hymenium v rourkách na spodní straně
saproparazit listnáčů, hlavně buků a bříz

Boletus badius – hřib hnědý

jednoletá gymnokarpní plodnice rozlišená na třeň a klobouk (pilothecium)

běžná mykorhizní houba, zejm. v borech a smrčinách

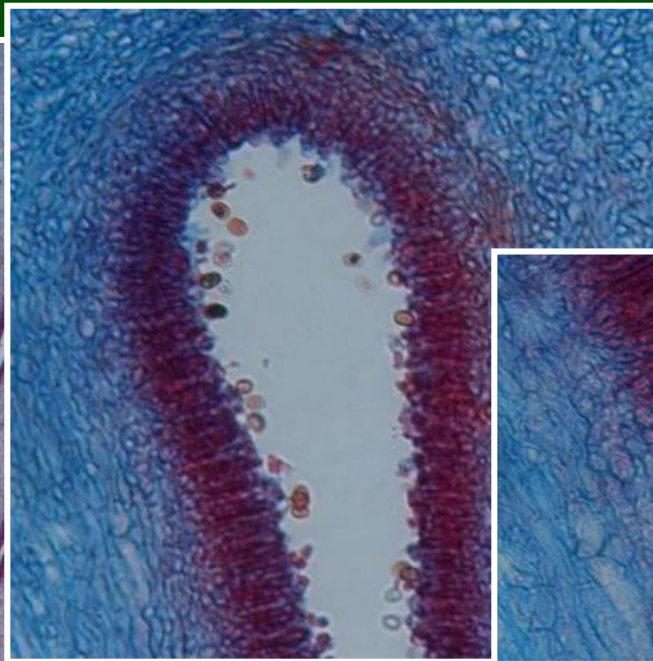
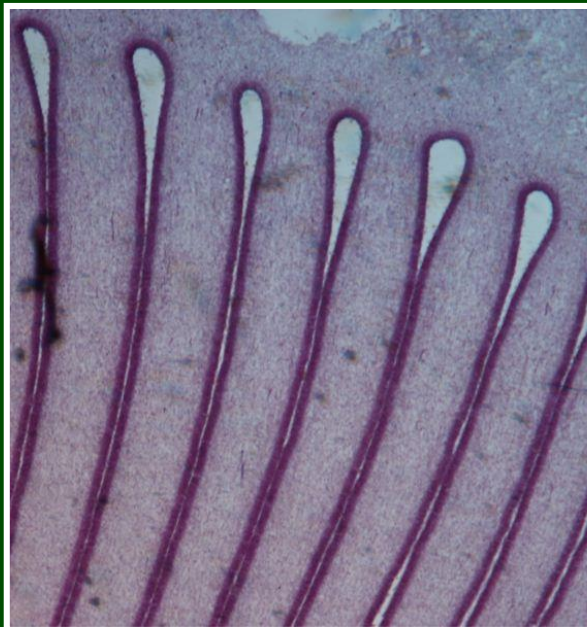
Sarcodon imbricatus lošák jelení

pilothecium s ostnitým hymenoforem
klobouk výrazně šupinatý
mykorhizní druh vázaný na smrk

Agaricus sp. – pečárka

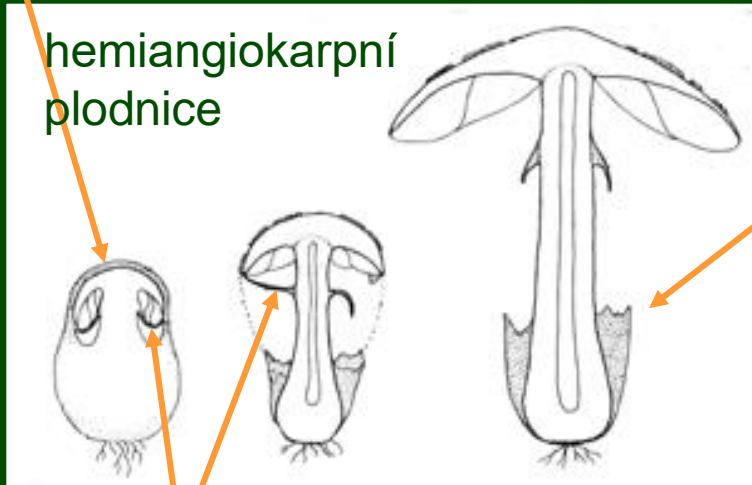

řez lupenatým hymenoforem – hymenium složené z bazidií

Amanita phalloides – muchomůrka zelená

velum universale – celkový obal, z něj pochva (volva)

velum parziale – částečný obal,
z něj prsten (annulus) na třeni

smrtelně jedovatá mykorrhizní houba

Flammulina velutipes
penízovka sametonohá

kloboukatá trsnatá pilothecia
s lupenatým hymenoforem,
tmavě plstnatý třeň

pozdě na podzim i přes zimu
na odumřelém dřevě listnáčů

jedlý druh

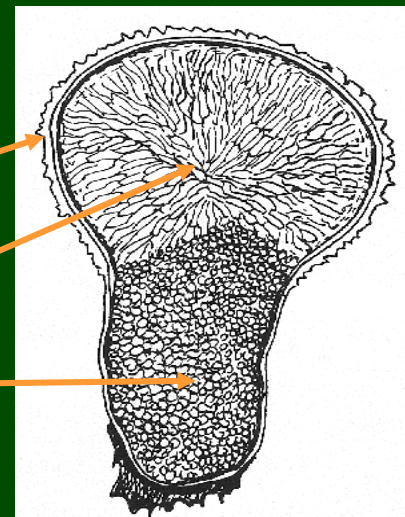
Lycoperdon perlatum – pýchavka obecná

angiokarpní plodnice se otvírají v době zralosti bazidiospor

povrch kryje ostnitá vícevrstevná **okrovka**

uvnitř plodnice je výtrusorodé pletivo – **teřich**

naspodu je sterilní část plodnice (**subgleba**)

středový otvor

roste hojně ve skupinách v jehličnatých i listnatých lesích

Geastrum spp. – hvězdovky

angiokarpní plodnice

okrovka sestává ze dvou vrstev:

vnější okrovka (exoperidie)

hvězdčovitě praská a vyzvedává nad substrát **endoperidii**, obsahující spory

výtrusy se uvolňují nárazy kapek vody při dešti apod.

TŘÍDA: Urediniomycetes

Řád: Uredinales - rzi

Uromyces pisi (rez hrachová) - aecia na listech pryšce, telia na hrachu

TŘÍDA: Ustilaginomycetes

Řád: Ustilaginales

Ustilago maydis (prašná sněť kukuřičná) - napadené klasy s hálkami vyplněnými chlamydosporami, chlamydospory

Třída: Dacrymycetes

Řád: Dacrymycetales

Calocera viscosa (krásnorůžek lepkavý) – holothecium

Třída: Agaricomycetes

Řád: Polyporales

Fomes fomentarius (troudnatec kopytovitý)

- plodnice s rourkatým hymenoforem

Řád: Thelephorales

Sarcodon imbricatus (lošák jelení) – plodnice s ostny

Řád: Boletales

Boletus badius (hřib hnědý) – rourkatá plodnice

Řád: Agaricales

Flammulina velutipes (penízovka sametonohá)

Agaricus campestris (pečárka polní) – plodnice s prstenem,

detail hymenia s bazidiemi a sporami

Amanita phalloides (muchomůrka zelená)

- lupenatá plodnice se zbytky vela (prsten a pochva)

Lycoperdon (pýchavka)

- břichatkovitá angiokarpní plodnice s peridií kryjící glebu

ŘÁD: Phallales

Geastrum (hvězdovka)

- břichatkovitá angiokarpní plodnice s dvouvrstevnou peridií